

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס אמנויות והשיח הביקורתי: מחשבה, הערכה ופעולה

ד"ר נדב אפל | התוכנית ללימודי פרשנות ותרבות
Arts and the Critical Discourse: Thought, Evaluation and Action

הרצאה: 27-1213-01
סמינריון: 27-1220-01

שיעור/סמינריון	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
א'	סמסטר:
יום ד', 12:00-14:00	יום ושעה:
בתיאום מראש	שעת קבלה:
nadavappel@gmail.com	מייל מרצה:
_____	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס יעסוק בגישות ביקורתיות מרכזיות לחקר האמנות וכן בנקודות השקה אפשריות שמתקיימות בין השיח התאורטי-ביקורתי לבין עולם האמנויות, מתוך ניסיון לעמוד על האופן שבו עשויה להתקיים הארה והפרייה הדדית בין שני התחומים: התאוריות מתערבות בשיח האמנותי והאמנויות מתערבות בשיח התאורטי.

מטרות/תוצרי הלמידה

- הלומדים ידעו לזהות ולהבחין בין הגישות התאורטיות המרכזיות שהתפתחו בעידן המודרני בהקשר לסוגיות של מחשבה ביקורתית אודות האמנויות.
- הלומדים יבינו את השאלות המרכזיות שעולות ביחס להערכה ביקורתית של האמנויות השונות ויפתחו היכרות עם אופני ההתבוננות והביקורת המקובלים בשדה האמנות.

ג. הלומדים יעמדו על הבדלים המהותיים שמתקיימים בין האמנויות השונות בנוגע לשפות הייחודיות שלהן, החומרים בהם הן משתמשות, יכולות הביטוי והייצוג שלהן, והשאלות הביקורתיות השונות שעולות למולן.

ד. הלומדים יהיו מסוגלים ליישם את הגישות הביקורתיות שילמדו בקורס כדי להציע דיון עיוני, ביקורתי והערכתי באמנויות השונות.

מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מתי ואיך הומצאה האמנות?	
2	פרדיגמות ביקורתיות בהערכת האמנות	Abrams 1953
3	נעים, יפה, נשגב: אסתטיקה קאנטיאנית	קאנט 1969
4	מימזיס וספציפיות המדיום	לסינג 1983
5	אסתטיקה מודרניסטית והאסכולה הפורמליסטית	גרינברג 2000; Shklovsky 1965
6	אמנות, ביקורת וחברה	אדורנו 1992; אדורנו 2008
7	אמנות, טכנולוגיה וההמון	בנימין 1996
8	מה עושה אמנות? תשובה פילוסופית (נתפס, מורגש ומושג)	דלז וגואטרי 2008
9	מה עושה אמנות? תשובה סוציולוגית (טעם, הבחנה, ומעמד)	Bourdieu 1984
10	הגבוה, העממי והפופולרי: אנליזה של שדות השיח האמנותי	Frith 1996
11	אסתטיקה פרגמטיסטית ואמנות פופולרית	Shusterman 1992
12	אמנות רעה: בין קיטש וקאמפ	זונטג 1987; קולקה 2001
13	נוכחותו של הסוף	בארט 1988; Said 2006

* ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
דף תגובה א'	5% מהציון הסופי
דף תגובה ב'	5% מהציון הסופי
עבודה מסכמת	90% מהציון הסופי

דרישות הקורס

- נוכחות בקורס, כולל השתתפות פעילה בשיעורים וקריאת החומר הביבליוגרפי הנדרש.
- הגשת שני דפי תגובה במהלך הסמסטר. על כל דף תגובה לכלול דיון ביקורתי קצר (סדר גודל של 250-300 מילים) בטקסט נבחר מן הסילבוס שלא נידון בקורס עד למועד ההגשה.
- הגשת עבודה מסכמת בסדר גודל של 8 עמודים שתפגין הפנמה של עיקרי התכנים שנידונו בקורס ויכולת ליישם ו/או לפתח אותם בהקשר מחקרי.

- אדורנו, תיאודור ו. "התיאוריה האסתטית", תר' איה ברור, **תיאוריה וביקורת** 2 (1992), עמ' 119-128. _____ . "מעורבות", תר' דנית דותן, **מכאן** 9 (2008), עמ' 235-251.
- בארט, רולאן. **מחשבות על הצילום**, תר' דוד יניב (ירושלים: הוצאת כתר, 1988).
- בנימין, ולטר. "יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני", תר' דוד זינגר, בתוך **מבחר כתבים, כרך ב': הרהורים** (תל-אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1996), עמ' 155-176.
- גרינברג, קלמנט. "לקראת לאוקון חדש יותר", תר' דורון ליבנה, **המדרשה** 3 (2000), עמ' 35-55.
- דלז, ז'יל ופליקס גואטרי. **מהי פילוסופיה?**, תר' אבנר להב (תל-אביב: הוצאת רסלינג, 2008).
- וילקינסון, רוברט. "אמנות, רגש והבעה", תר' קרלה פרלשטיין, בתוך אוסוולד הנפלינג, עורך **אסתטיקה: מבוא פילוסופי** (תל-אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, 1999), עמ' 185-223.
- זונטג, סוזן. "הערות על הקאמפ", תר' רחל נאמן, **סרטים** 3 (1987), עמ' 43-57.
- לסינג, אפרים גוטהולד. **לאוקואון או על גבולי הציור והשירה**, תר' דוד ארן (תל-אביב: הוצאת ספרית פועלים/הקיבוץ המאוחד, 1983).
- פריד, מייקל. "אמנות וחפציות", תר' אמיר צוקרמן, **המדרשה** 9 (2006), עמ' 51-79.
- קאנט, עמנואל. **ביקורת כוח השיפוט**, תר' שמואל הוגו ברגמן ונתן רוטנשטריין, מהדורה שנייה מתוקנת (ירושלים: מוסד ביאליק, 1969 [1961]).
- קולקה, תומס. **על קיטש ואמנות**, תר' ענת ויסמן (ירושלים: מאגנס ומוסד ביאליק, 2001).
- Abrams, M. H. *The Mirror and the Lamp: Romantic Theory and the Critical Tradition* (London: Oxford University Press, 1953).
- Bourdieu, Pierre. *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*, trans. Richard Nice (Cambridge: Harvard University Press, 1984).
- Crary, Jonathan. *Suspensions of Perception: Attention, Spectacle and Modern Culture* (Cambridge: MIT Press, 1999).
- Frith, Simon. *Performing Rites: Evaluating Popular Music* (Oxford and New York: Oxford University Press, 1996).
- Lyotard, Jean-François. "The Sublime and the Avant Garde", trans. Lisa Liebmann, *Paragraph* 6

(1985), pp. 1-18.

Mitchell, W. J. T. *Iconology: Image, Text, Ideology* (Chicago: University of Chicago Press, 1986).

Said, Edward. *On Late Style: Music and Literature Against the Grain* (New York: Vintage Books, 2006).

Shklovsky, Victor. "Art as Technique", trans. Lee T. Lemon and Marion J. Reis, in Lee T. Lemon and Marion J. Reis, eds *Russian Formalist Criticism: Four Essays* (Lincoln: University of Nebraska Press, 1965), pp. 3-24.

Shusterman, Richard. *Pragmatist Aesthetics: Living Beauty, Rethinking Art* (Cambridge: Blackwell, 1992).

Sobchack, Vivian. *Carnal Thoughts: Embodiment and Moving Image Culture* (Berkeley: University of California Press, 2004).